

ZWART/WIT FOTOGRAFIE

De basis

WAAR BEGIN JE?

- Wellicht denk je dat je bij zwart-wit fotografie het beste direct je camera op de monochroom stand kunt zetten. Dit is echter niet altijd een goede keuze, want dan kiest de camera in je foto's voor een standaard zwart-wit omzetting. In dit geval heb ik het over in JPEG fotograferen.
- In de meeste gevallen kun je betere resultaten bereiken door zelf de zwart-wit omzetting achteraf in bijvoorbeeld Lightroom of Photoshop uit te voeren. Je kunt bij zo'n omzetting namelijk per kleur bepalen hoe licht of donker deze in je zwart-wit foto moet worden
- Dit geeft je veel meer controle over hoe je foto er in zwart-wit uit komt te zien
- Fotografeer daarom in Jpeg altijd in kleur.

HOE IS HET DAN IN RAW

- Het RAW formaat van je camera gebruiken is eigenlijk bijna altijd slimmer dan fotograferen in Jpeg, maar bij zwart-wit fotografie geeft het je zelfs een extra voordeeltje. Wanneer je in RAW je bestanden opslaat kun je namelijk wel je camera op monochroom zetten. Na het maken van een foto krijg je dan direct een zwart-wit foto te zien in plaats van het kleurenbeeld.
- De kleuren zijn echter niet weg, wat je ziet op je camera is een kleine Jpeg afbeelding die opgenomen is in het RAW bestand. Hierop wordt de standaard zwart-wit omzetting van de camera uitgevoerd. Zodra je het RAW bestand op je computer opent heb je echter direct alle kleuren beschikbaar en kun je alsnog jouw eigen zwart-wit omzetting uitvoeren.
- Door te fotograferen in RAW heb je dus wel het voorbeeld van een zwart-wit preview achter op je camera en ook het voordeel eigen keuze bij de zwart-wit omzetting op de computer 😊

**WAAROM WIL JE EIGENLIJK JE FOTO'S
OMZETTEN IN ZWART WIT?**

MEER EMOTIE

- Op de een of andere manier roept zwart wit meer emotie op
- Het is aan jou als fotograaf om te zien welke foto zich hier mooi voor leent
- Of je gaat met een voorbedacht idee op pad en je zet de dingen naar je hand
- Of je ziet bij het achteraf bekijken van je foto's dat er foto's bijzitten die je graag zou willen bewerken

PORTRETTE

- Fotografeer je een portret? In zwart wit komen emoties vaak duidelijker naar voren wat het beeld krachtiger maakt. Focus dus op het verhaal wat je wil vertellen in je beeld en probeer die emotie te pakken!

SFEER

- Zwart-wit foto's bevatten vaak een sfeervolle ruis. Die ruis is typisch iets wat vroeger bij een hoge lichtgevoeligheid (bijvoorbeeld 800 ISO of hoger) op film naar voren kwam. Ook een digitale camera geeft op hogere lichtgevoeligheden steeds meer ruis, maar helaas geeft de digitale ruis niet zo'n mooie korelstructuur in je foto.
- Fotografeer daarom digitaal het liefst op een zo'n lage mogelijke lichtgevoeligheid zodat er zo weinig mogelijk ruis in je foto terecht komt. De sfeerverhogende ruis voeg je gewoon achteraf toe in Photoshop. Je hebt er dan veel meer controle over en kunt exact het gewenste effect behalen.
- Wat ook erg prettig is bij zwart wit foto's is dat de huid meer egaal lijkt te zijn. Oneffenheden vallen minder op en zijn met ruisreductie prachtig glad te maken. Waar dit in kleur erg opvalt is dit bij zwart wit veel natuurlijker bij te werken.

DONKER OF JUIST LICHT

IS ZWART/WIT ALTIJD MOOI?

- Niet iedere foto is geschikt als zwart-wit foto. Sterker nog, de meeste foto's zijn helemaal niet mooier in zwart-wit dan in kleur. Wil je specifiek foto's maken in zwart-wit dan zul je ook op die manier moeten kijken bij het fotograferen. Bij zwart-wit fotografie is contrast tussen licht en donker namelijk veel belangrijker omdat anders je hele beeld 'grijs' en dus saai wordt.
- Ga op zoek naar contrast in licht/donker. Stel je maakt een foto van gele bloemetjes in een grasveld, alles fel in de zon. Bij een zwart-wit omzetting wordt dit een hele saaie foto omdat het in deze foto draait om de kleuren en niet om het licht. Wanneer je de bloem bijvoorbeeld in de zon overeind zet en de achtergrond in de schaduw ligt krijg je contrast in het licht van de voorgrond en de schaduw van de achtergrond. Dit maakt je beeld veel spannender.

WANNEER NIET

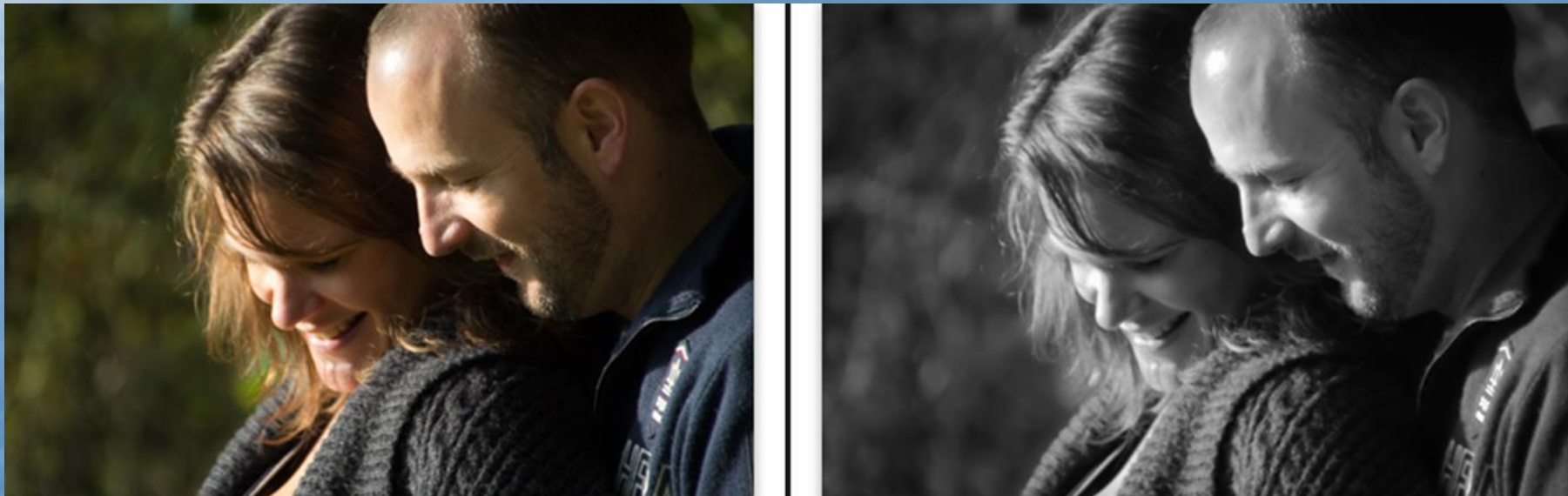

SOMS KAN HET ZOWEL IN KLEUR ALS IN ZWART / WIT SPREKEN

CONTRASTEN

- In een kleurenfoto zijn harde contrasten niet altijd even mooi, maar bij een zwart-wit foto werkt dit erg goed. Bij gebrek aan kleur krijgt contrast extra aandacht van de kijker. Zoek dus in je beeld naar harde contrasten.
- Hierdoor is zwart-wit fotografie vaak een prima keuze wanneer je midden op de dag fotografeert. Kleurenfoto's zijn dan meestal niet aan te raden in hard zonlicht, maar door over te schakelen op zwart-wit kun je het mooiste uit het moment halen.

ACHTERGROND ZONDER CONTRAST

NATUUR EN ZWART/WIT

- Contrast is in zwart-wit bijna essentieel. Zonder contrast wordt een foto anders al snel een saaie, grijze muis. Lichtcontrasten zijn in het veld het gemakkelijkst te vinden. Een handig hulpmiddel hiervoor is de ogen zover mogelijk dicht te knijpen.
- Flets middaglicht met grote contrasten is voor veel natuurfotografen de reden om naar huis terug te keren. Dit gaat niet op wanneer je de wereld met een zwart-wit-bril bekijkt. De bleke kleuren van een zonovergoten dag zie je niet in een zwart-witfoto, terwijl het contrast juist meer dan welkom is.
- Contrast alleen is niet voldoende om een aansprekende foto te krijgen. Vormen en texturen spelen in zwart-witfotografie een absolute hoofdrol. In zwart-wit krijgen vormen en texturen alle aandacht en vallen ze ineens veel meer op. Krachtige vormen en texturen zijn in staat alle aandacht naar zich toe te trekken en een 'standaard' landschap ineens om te toveren in een prachtig decor. Bij texturen kun je bijvoorbeeld denken aan een grove bast, rots of verweerd hout.

OP ZOEK NAAR STRUCTUREN

- Bij het gebrek aan kleur gaat je aandacht veel meer uit naar de structuur van onderwerpen in het beeld. Licht dat van opzij komt zorgt ervoor dat structuur vaak goed te zien is in een onderwerp. Ook met tegenlicht kun je veel structuur vastleggen.
- Structuur is in veel onderwerpen terug te vinden, in zand, hout, huid of haar bijvoorbeeld. Om de structuur haarscherp in beeld te brengen is een groot diafragma (kleine opening) vaak de juiste keuze.
- Niet alleen fel zonlicht kan voor mooie zwart-wit foto's zorgen. Ook juist grauwe regenachtige dagen -waarop alles al grijs lijkt- is prima geschikt voor zwart-wit fotografie. Het licht is dan juist erg zacht door donkere bewolking, maar dit licht geeft je de kans fijne structuren mooie weer te geven.
- Op dit soort dagen moet je vaak in de nabewerking nog wel juist wat extra contrast zelf toevoegen. Dat kan meestal uitstekend bij zwart-wit foto's.

MINDER IS MEER

- Minder is meer, geldt dubbel bij zwart-wit. Houd daarom het aantal beeldelementen beperkt. Door lange sluitertijden te gebruiken worden bewegende delen als lucht en water een mooie waas. De aandacht gaat dan extra uit naar de stilstaande onderwerpen in je foto.
- Zie de wereld als een schilder

MINIMAAL KLEUR TOEVOEGEN

- Wanneer je puur in zwart-wit werkt, kan een landschap soms wat koud overkomen. Het is daarom niet vreemd om zo nu en dan eens een kleurtint toe te voegen aan het eindresultaat. In de meeste gevallen is de bekende sepiakleur de beste keus, maar het kan natuurlijk ook een andere kleur zijn. Door slechts een minimale tint toe te voegen behoud je het zwart-wit gevoel van een foto. De kleurtint zal pas opvallen wanneer je de foto naast een echte zwart-wit foto legt, maar het voegt wel degelijk iets toe aan je beeld.

MET EEN BEETJE MEER KLEUR

Behandeling: **Kleur** | Zwart-wit

WB: Als opna... ⇅

Temperatuur 5250

Kleurtint +10

Tint Autom.

Belichting 0,00

Contrast +63

Hooglichten -100

Schaduwen 0

Witte tinten 0

Zwarte tinten -1

Kleurtoon | **Verzadiging** | Luminantie | Alles

Verzadiging

Rood -100

Oranje -100

Geel -100

Groen -100

Aqua -100

Blauw -100

Paars -100

Magenta -100

VAN KLEUR NAAR ZWART WIT HOE DOE IK DAT DAN? SPELEN MET LICHT EN DONKER

WIT BALANS TEMPERATUUR EN KLEURTINT

Standaard ▾

Behandeling: **Kleur** | Zwart-wit

WB: Aangepast ⇅

Temperatuur 5333

Kleurtint +9

Tint Autom.

Belichting -0,87

Contrast 0

Standaard

Behandeling: **Kleur** | Zwart-wit

WB: Aangepast ⇅

Temperatuur 50000

Kleurtint +9

Tint Autom.

Belichting -0,87

Contrast 0

Verzadiging

Rood	-100
Oranje	-100
Geel	-100
Groen	-100
Aqua	-100
Blauw	-100
Paars	0
Magenta	0

CONTRAST

R 57,0 G 57,0 B 57,0 %

Originele foto

Temperatuur 5333
Kleurtint +9

Tint Autom.
Belichting -1,40
Contrast -100

Hooglichten +39
Schaduwen 0
Witte tinten 0
Zwarte tinten -20

Presentie
Helderheid +15
Levendigheid +25

R 78,0 G 78,0 B 78,1 %

Originele foto

Temperatuur 5333
Kleurtint +9

Tint Autom.
Belichting -1,40
Contrast +100

Hooglichten +39
Schaduwen 0
Witte tinten 0
Zwarte tinten -20

R 70,9 G 70,9 B 71,0 %

Originele foto

Temperatuur 5333
Kleurtint +9

Tint Autom.
Belichting -1,40
Contrast +52

Hooglichten +39
Schaduwen 0
Witte tinten 0
Zwarte tinten -20

Presentie
Helderheid +15
Levendigheid +25

HOEVEEL CONTRAST?

R 52,4 G 52,4 B 52,4 %

Originele foto

Temperatuur 5333
Kleurtint +9

Tint Autom.
Belichting -1,40
Contrast -1

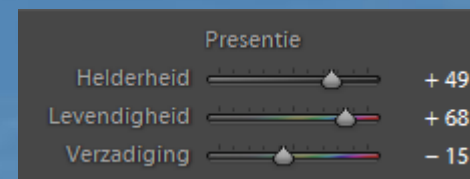
Hooglichten +39
Schaduwen -20
Witte tinten -55
Zwarte tinten -20

Presentie
Helderheid +49
Levendigheid +57
Verzadiging 0

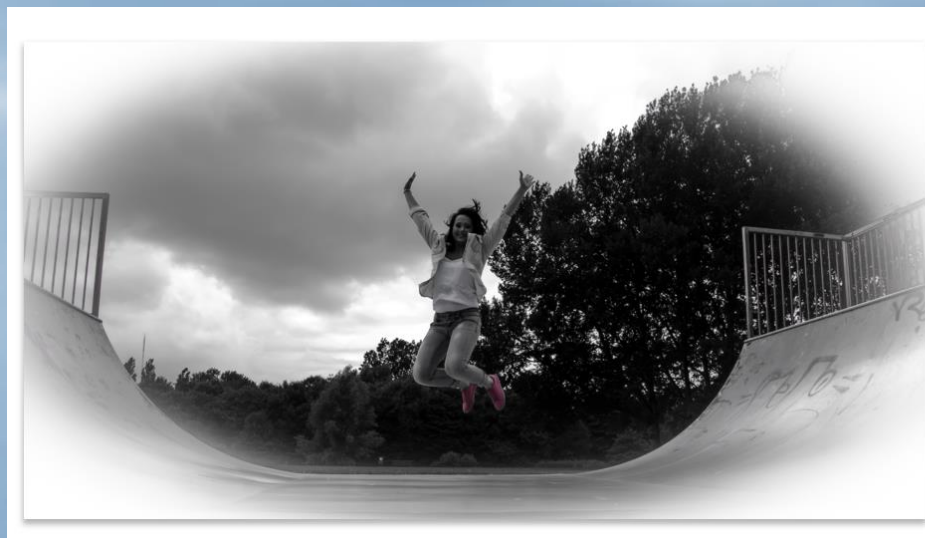
LET OP MET KLEUR IN JE ZWART WIT FOTO

PAS AAN MAAR BEHOUD JE IDEE

VIGNETTEN EN KORREL

Histogram

R 14,1 G 14,1 B 14,1 %

Originele foto

Details 50

Lenscorrecties

Effecten

Vignetten na uitsnijden

Stijl Prioriteit hooglic... ↕

Hoeveel +100

Middelpunt 50

Ronding 0

Doezelaar 50

Hooglichten 0

Korrel

Hoeveelheid 0

Grootte 25

Ruwheid 50

Histogram

ISO 125 18 mm f / 3,5 1/800

Originele foto

Details 50

Lenscorrecties

Effecten

Vignetten na uitsnijden

Stijl Prioriteit hooglic... ↕

Hoeveel -100

Middelpunt 50

Ronding 0

Doezelaar 50

Hooglichten 0

Korrel

Hoeveelheid 0

Grootte 25

Ruwheid 50

Vignetten na uitsnijden		
Stijl	Prioriteit hooglic...	
Hoeveel	<input type="range"/>	- 25
Middelpunt	<input type="range"/>	50
Ronding	<input type="range"/>	+ 9
Doezelaar	<input type="range"/>	61
Hooglichten	<input type="range"/>	73

Korrel		
Hoeveelheid	<input type="range"/>	0
Grootte	<input type="range"/>	25
Ruwheid	<input type="range"/>	50

RESULTAAT

DE BELANGRIJKSTE PUNTEN OM AAN TE DENKEN

- Contrast is je beste vriend
- Ga op zoek naar structuur/ vormen/ texturen
- Fotografeer het liefst in Raw
- Bewerk achteraf
- Natuurlijke ruis houdt de ISO laag
- Lichtval/ knijp met je ogen
- Spelen met licht
- Pak de emotie
- Zie de wereld als een schilder
- Streef altijd naar meer

"Bij fotografie kunnen de kleinste dingen een groots
onderwerp zijn." – Henri Cartier-Bresson